

Eindrapport

**HET VOORKOMEN VAN BESCHERMDE VISSSEN EN DE KANS OP HET
VOORKOMEN VAN RUGSTREEPPAD EN STEENUIL IN EN DIRECT
RONDE TE REALISEREN WEDERIKSINGEL TE MONTFOORT**

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

HET VOORKOMEN VAN BESCHERMDE VISSSEN EN DE KANS OP HET VOORKOMEN VAN RUGSTREEPPAD EN STEENUIL IN EN DIRECT RONDE TE REALISEREN WEDERIKSINGEL TE MONTFOORT

rapportnr. 2010.1311

augustus 2011

In opdracht van:

RBOI

Postbus 150

3000 AD Rotterdam

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke
ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694

M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl

I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2011.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	2
1.1 INLEIDING.....	2
1.2 HET PLANGEBIED.....	2
1.3 DE PLANNEN.....	3
1.4 OPBOUW RAPPORT	4
2. ECOLOGIE.....	5
2.1 BITTERVOORN.....	5
2.2 KLEINE MODDERKRUIPER	5
2.3 RUGSTREEPPAD	5
2.4 STEENUIL	6
3 METHODE.....	7
3.1 BITTERVOORN EN KLEINE MODDERKRUIPER	7
3.2 RUGSTREEPPAD EN STEENUIL.....	7
4 RESULTAAT	8
4.1 BITTERVOORN EN KLEINE MODDERKRUIPER	8
4.2 RUGSTREEPPAD EN STEENUIL.....	8
5 CONCLUSIE	9
GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	10
BIJLAGEN:	
1. EXACTE LIGGING WEDERIKSINGEL	
2. BEGRIPPEN	
3. ONTHEFFING FLORA- EN FAUNAWET	

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Momenteel wordt er gewerkt aan de realisatie van de uitbreiding van het dorp Montfoort naar het zuiden. Om een goede afwikkeling te verkrijgen van gemotoriseerd verkeer is het gewenst om de Wederiksingel te verlengen naar het zuiden om zodoende een ontsluiting te realiseren naar de weg Blokland (zie figuur 1 voor de globale ligging en bijlage 1 voor de exacte ligging). Op basis van het natuuronderzoek dat is uitgevoerd door bureau Waardenburg is bekend dat de Wederiksingel en de directe omgeving van waarde zijn voor bittervoorn, kleine modderkruiper, rugstreeppad en steenuil (Brekelmans, 2007). Aangezien dit onderzoek gedateerd is, is aan Adviesbureau Mertens BV te Wageningen gevraagd om het voorkomen en het terreingebruik van bittervoorn, kleine modderkruiper, rugstreeppad en steenuil inzichtelijk te maken. In onderhavig rapport wordt verslag gedaan van een veldinventarisatie naar deze soortgroepen.

1.2 Het plangebied

Het plangebied betreft het tracé tussen de huidige Wederiksingel en de weg Blokland. Het betreft een weidegebied met aan weerszijden (knot)bomen. Lans de weg Blokland staan ter plaatse van de geplande kruising knotwilgen. Plaatselijk komen er sloten en (waterhoudende) greppels voor. In het noordelijk deel van het tracé is een zandopslag.



Figuur 1. Globale ligging van de Wederiksingel te Montfoort.



Figuur 2. Foto-impressie van de Wederiksingel te Montfoort.

1.3 De plannen

De plannen bestaan uit de aanleg van een tweebaans weg ter afwikkeling van gemotoriseerd verkeer afkomstig van de te realiseren en reeds gerealiseerde stedelijke uitbreiding. Ten behoeve van deze stedelijke uitbreiding is een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd (zie bijlage 3). De aanvraag heeft geresulteerd in een positieve afwijzing van steenuil omdat er compensatie plaats vindt en een toekenning van kleine modderkruiper en rugstreeppad (zie figuur 3 voor de natuurcompensatie). Kleine modderkruiper is toegekend omdat deze ter plaatse is vastgesteld en rugstreeppad is toegekend omdat deze op de



Figuur 3. Natuurcompensatie.

werkzaamheden zou kunnen afkomen en daarom verplaatst zou moeten worden. De compensatie voor de steenuil is gedeeltelijk gerealiseerd en gedeeltelijk voltooid ter plaatse van de te verlengen Wederiksingel. Met de realisatie van de Wederiksingel komt een deel van het compensatiegebied te vervallen.

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de ecologie van bittervoorn, kleine modderkruiper, rugstreeppad en steenuil (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethoden.
- Een beschrijving van de aanwezigheid van bittervoorn, kleine modderkruiper, rugstreeppad en steenuil.
- De conclusie over de betekenis van het plangebied voor bittervoorn, kleine modderkruiper, rugstreeppad en steenuil.

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gehanteerde begrippen.

2. ECOLOGIE

2.1 Bittervoorn

De bittervoorn is een zeer kleine vissoort (5 tot 8 cm, max 10 cm) die behoort tot de karperachtigen. Hij bezit een hoge rugvin en heeft een (blauwe) anaalstreep. Van de meeste inheemse Nederlandse vissen is het voedsel overwegend dierlijk. De bittervoorn heeft echter een lange darm en is daardoor aangepast aan een dieet met veel plantaardig materiaal zoals kiezelalgen. Deze microscopisch kleine algen worden van stenen "gegraasd" –reden waarom de vis vaak onder stenen bruggetjes en duikers te vinden is en amper wordt aangetroffen-. Het voorkomen van de bittervoorn is sterk gerelateerd aan het voorkomen van schildersmosselen of zwanenmosselen (grote zoetwatermosselen), die nodig zijn bij de voortplanting. De eieren van bittervoorn worden in de mantelholte van de mosselen afgezet; ze komen daar uit en de larven blijven er tot ze gaan zwemmen. Gedurende het leggen van de eieren worden jonge mosselen uitgestoten en hechten zich gedurende enige tijd aan de kieuwen van de bittervoorn. Dit is tevens een manier voor mosselen om zich te verspreiden. Evenals de bittervoorn komen mosselen voor in vrij heldere, kleine wateren. Aldaar moet de sliblaag niet te dik zijn omdat de mosselen zich anders niet kunnen vastzetten. Enig slib (modder) is echter optimaal voor de voedselvoorziening van de mosselen. Als door baggerwerkzaamheden of ander onderhoud de mosselen van de bodem verdwijnen, is het paaibiotop van de bittervoorn verdwenen. De paaitijd loopt van april tot juni. De bittervoorn vereist daarnaast voldoende waterplanten omdat anders de verschillen in milieuomstandigheden zoals zuurstofhoeveelheid te groot zijn. De bittervoorn wordt dan ook aangetroffen in stilstaande wateren, zoals schone polderloten en vijvers met een gevarieerde plantengroei en plantenrijke oevers en meren. In zeer langzaamstromend water (onder de 10 cm/s) komt de bittervoorn voor in begroeide oevers en rivieren en meanders van laaglandbeken. De minimale waterdiepte voor het voorkomen van bittervoorn bedraagt 50 cm. In diepe droogmakerijen zoals bijvoorbeeld rond Mijdrecht komt de soort niet voor; op veel plaatsen welt zout water op in diepe droogmakerijen waardoor het water ongeschikt leefgebied is voor zoetwatermosselen. Als gevolg van kanalisatie en watervervuiling is de bittervoorn op de Rode lijst van bedreigde diersoorten gekomen als kwetsbaar (tweede categorie) en is zwaar beschermd onder de Flora- en faunawet.

2.2 Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper komt wijd verspreid over Nederland, in zowel stilstaande als stromende wateren voor. De soort wordt met name in kleinere wateren vastgesteld met relatief veel plantengroei. Hier worden ook veel juveniele soorten aangetroffen hetgeen wijst op voorplanting. De voortplantingsperiode vindt plaats van april tot juni. Eieren worden dan willekeurig afgezet aan planten en stenen. De soort wordt met name op de bodem vastgesteld. Deze typische bodembewoner is dan ook voornamelijk 's nachts actief. Overdag houdt de kleine modderkruiper zich schuil.

2.3 Rugstreeppad

De rugstreeppad is een amfibieënsoort die in Nederland leeft aan de rand van zijn verspreidingsgebied. De rugstreeppad komt vooral voor in midden- en West-Europa. Met name komt de soort voor in Spanje, Portugal, Frankrijk, België, Duitsland. De verspreiding van de rugstreeppad geeft al aan dat de rugstreeppad een soort is van warme en droge gebieden. Het is daarnaast een typische pionierssoort van open gebieden. In deze gebieden heeft de rugstreeppad een voorkeur voor los en zanderig bodemsubstraat. Ondanks dat de rugstreeppad in Nederland aan de rand van zijn verspreidingsgebied zit,

komt hij relatief veel voor in Nederland. Gebieden waar de rugstreeppadden talrijk voor kunnen komen zijn de meeste zandgronden, opgehoogde dijken, terreinen of bewerkte terreinen alwaar hij zich gedraagt als cultuurvolger. Hoewel de rugstreeppad in Nederland een algemene verschijning is, is dit niet het geval bij onze buurlanden. Het vermoeden bestaat zelfs dat de soort daar in aantal afneemt. Het gevolg is dat de rugstreeppad is opgenomen in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat deze pad in Nederland zwaar beschermd is via de Flora- en faunawet.

2.4 Steenuil

De dwerg onder de uilen heeft zich altijd dicht bij de mensen gewaagd en geniet, ondanks zijn geringe grootte, reeds eeuwenlang veel belangstelling. Zelfs de godin der wijsheid van het oude Griekenland koos de steenuil als metgezel, waardoor hij, als symbool der wijsheid, geschiedenis maakte. De steenuil is slechts zo groot als een merel. De bovenzijde is donkerbruin en bezet met witte vlekken. De staart is bruin met vier tot vijf witte dwarsbanden. De onderzijde is witachtig met donkere, langwerpige vlekken, welke het dichtst voorkomen op het bovenste gedeelte van de borst. Er bestaan geen verschillen in verenkleed tussen mannetjes en wijfjes. De opvallend grote ogen zijn fel citroengeel, de snavel grijsgeel en de poten witachtig bevederd. Steenuilen vliegen meestal laag over de grond in een golvende, spechtachtige vlucht. Hierbij valt op dat zij vrij korte afgeronde vleugels hebben. Het gewicht van de steenuil ligt meestal tussen 170 en 240 g.

Wij zouden de steenuil ook wel loopuil kunnen noemen, want geen van onze uilen is zo regelmatig op de grond waar te nemen. Steenuiltjes lopen, hoogopgericht kijkend soms, actief te zoeken naar wormen, insecten of andere zich op de bodem bevindende prooien. Daarnaast jagen zij veel vanaf een uitkijkpost, zoals een bosuil. Soms ook 'bidden' zij boven de vegetatie, zoals een torenvalk, echter nooit lang. Geen van onze inheemse uilen eet zo veel insecten als de steenuil. Het kwantificeren van het aandeel insecten in de totale biomassa geconsumeerde prooien is een moeilijke zaak. Over het algemeen kan echter worden gesteld dat, op basis van aangevoerde prooien bij een nest, een aanzienlijk deel uit ongewervelde dieren bestaat. Het betreft vooral insecten, insectenlarven en wormen. Het menu is echter over het algemeen zeer gevarieerd. Het kleine steenuiltje kan ook opvallend grote prooien aan. De nestplaatskeuze van de steenuil is zeer gevarieerd. Oude gebouwen, muren, ruines en hopen hout bieden nestmogelijkheden in de vorm van spleten, holen of nissen. Steenuil kunnen rond deze plaatsen zonnend worden aangetroffen maar zijn het eenvoudigst waar te nemen in het zeer vroege voorjaar als zij roepen.

3 METHODE

3.1 Bittervoorn en kleine modderkruiper

Ten behoeve van de inventarisatie van de kleine modderkruiper en bittervoorn is één bezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Op 16 augustus 2011 zijn alle wateren in en direct rond het plangebied bemonsterd met een schepnet. Gedurende het bevissen van de wateren met het net worden vaak kleine vissen gevangen die een representatief beeld geven van de aanwezige vissen in kleinere wateren en dus ook van de aan- of afwezigheid van kleine modderkruiper.

3.2 Rugstreepad en steenuil

Rugstreepad en steenuil kunnen geïnventariseerd worden als zij actief zijn. Met name de roep is hierbij bepalend bij de inventarisatie. Rugstreepad en steenuil roepen doorgaans achtereenvolgens in het voorjaar / zomer en in het vroege voorjaar en daarnaast als zij jongen hebben. Aangezien onderhavig onderzoek augustus 2011 werd uitgevoerd eind was deze periode reeds voorbij. Op grond hiervan is gedurende onderhavig onderzoek alleen bepaald of het ecotoop in en nabij de Wederiksingel geschikt is voor het voorkomen van rugstreepad en steenuil.

4 RESULTAAT

4.1 Bittervoorn en kleine modderkruiper

Kleine modderkruiper is daadwerkelijk vastgesteld met één vangst te plaatse van de geplande kruising van de Wederiksingel met de weg Blokland. Bittervoorn is niet aangetroffen. Tevens zijn geen zwanenmossels aangetroffen waarmee de bittervoorn in symbiose leeft.

4.2 Rugstreepad en steenuil

Pioniersbiotoop voor de rugstreepad is niet aanwezig. Door het storten van zand op het noordelijk deel van de Wederiksingel is wel een potentieel overwinteringbiotoop voor de rugstreepad ontstaan.

Conform het besluit inzake de Flora- en faunawet vormt het plangebied van de Wederiksingel compensatiegebied voor de steenuil ten behoeve van de realisatie van de stedelijke uitbreiding (zie bijlage 3). Doordat grasland aanwezig is (waarop steenuil kan foerageren) en door de aanwezigheid van knotbomen (waarin de steenuil kan verblijven), is het niet uit te sluiten dat de steenuil momenteel verblijft op of direct grenzend aan de Wederiksingel.

5 CONCLUSIE

In het verleden is ontheffing voor de Flora- en faunawet verleend voor kleine modderkruiper en rugstreepad en daarnaast is een positieve afwijzing afgegeven voor steenuil omdat compensatie was gepland. De Wederiksingel is gepland door het compensatiegebied. Dit gebied is geschikt voor de steenuil en rugstreepad en daarnaast is kleine modderkruiper daadwerkelijk aangetroffen. Gericht veldonderzoek naar het voorkomen en de verspreiding kan aantonen hoe het gebied precies wordt gebruikt.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Brekelmans, F.L.A., Beoordeling beschermde soorten Hofland Oost, Montfoort; quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Waardenburg, 1-32.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2009. Besluit Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van LNV (Dienst Regelingen), Den Haag.

BIJLAGE 1. EXACTE LIGGING WEDERIKSINGEL



gemeente		Montfoort		
bestemmingsplan		Wederiksingel		
identificatie	planstatus	tekening		
klantcode	datum	status	schaal	: 1:1000
NL.IMRO.0335.BP.Wederiksingel/001	01-08-2011	concept	afmeting	: A2
projectnummer		voorontwerp	bladnummer	: 1
033500.16251.00		ontwerp	aantal bladen	: 1
		vastgesteld	bestand	: 0V00-6PL
		postbus 150 3000 AD Rotterdam 010-62018555	info@rbo.nl www.rbo.nl	referte : mw mr C.T. Pijper getekend : Ing R. Durville

BIJLAGE 2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroeg voorjaar)). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa versa (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolotatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Vorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwermt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

BIJLAGE 3. ONTHEFFING FLORA- EN FAUNAWET

Dienst Regelingen

Gemeente Montfoort
N. Kortekaas
Postbus 41
3417 ZG MONTFOORT

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
10 maart 2009	/UIT/09-01180	FF/75C/2009/0107	18 november 2009
onderwerp		toek.sh doorkiesnummer	bijlagen
onthefing Flora- en faunawet		0800-22 333 22	1
artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c			

Geachte mevrouw Kortekaas,

Naar aanleiding van uw verzoek van 12 maart 2009 en de aanvullingen hierop van 3 april 2009, 24 april 2009, 18 mei 2009, 24 september 2009, 28 oktober 2009 en 17 november 2009, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2009/0107, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreepd, bittervoorn en de kleine modderkruiper.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Bouwrijp maken gronden in de wijk Hofland-Oost", gelegen in gemeente Montfoort. Het bouwrijp maken is nodig voor de realisatie van meer dan 110 woningen. Alle aanwezige vegetatie in het plangebied zal verdwijnen en er zullen sloten worden gedempt. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de steenuil en de rugstreepd, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de bittervoorn en de kleine modderkruiper.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De steenuil is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels wordt alleen ontheffing verleend indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht. De rugstreepd is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Dienst Regelingen
Laan van NOI 131
Postadres: Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Telefoon: 0800 - 22 333 22
Fax: (070) - 37 86 139
Web: www.minlnv.nl/loket

De bittervoorn en de kleine modderkruiper zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet. De bittervoorn is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren; te vervoeren en onder zich te hebben.

Afwijzing artikelen 9 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit het vangen en vervoeren betreft. U geeft aan de volgende maatregel te willen treffen: De sloot wordt, indien nodig, afgedamd en op één plaats verdiept. De waterstand wordt vervolgens verlaagd tot enkele centimeters diep. Aanwezige vissen zullen zich in het diepe deel verzamelen en amfibieën zullen het droogvallende water uit eigen kracht verlaten. De vissen zullen worden gevangen en overgebracht naar geschikt water in de nabije omgeving.

U heeft hiervoor echter geen ontheffing nodig, omdat het niet de bedoeling is deze dieren (definitief) aan de natuur te onttrekken. De soorten mogen over kleine afstanden en voor korte tijd verplaatsen om ze te beschermen tegen nadelige gevolgen van uw project. De zorgplicht uit artikel 2 van de Flora- en faunawet is wel van toepassing. De zorgplicht wordt op juiste wijze ingevuld als u onderstaande maatregelen ook in acht neemt. Ik raad u ten eerste aan deze maatregelen uit te voeren.

- Wanneer niet kan worden uitgesloten dat ingegraven, overwinterende rugstreeppadden aanwezig zijn op werklocaties of in betreffend water de voortplanting is gestart, moet het wegvangen en de start van de verstorende werkzaamheden buiten de overwinterings- of voortplantingsperiode plaats vinden.
- Op percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden moeten, voorafgaand aan de start en in een actieve periode, rugstreeppadden worden weggevangen en uitgezet in een nabijgelegen geschikte habitat.
- Wanneer dit tot de mogelijkheden behoort, kan een paddenscherm wordt geplaatst (buiten de kwetsbare perioden). In dat geval moet direct na de plaatsing daarvan een controle op aanwezige rugstreeppadden uitgevoerd worden om te voorkomen dat deze ingesloten worden. Mochten tijdens de werkzaamheden alsnog rugstreeppadden aangetroffen worden, dan moeten deze ook overgezet worden naar geschikt biotoop.
- Na de afdamming kan met behulp van electrovisserij of schepnet de bittervoorn en de kleine modderkruiper worden afgevangen. Bij gebruik van een schepnet is het noodzakelijk om bagger na afloop te controleren op de kant. Bij gebruik van electrovisserij is het controleren van bagger op de kant niet noodzakelijk, omdat er vanuit gegaan kan worden dat dit voldoende is om de bittervoorn en de kleine modderkruiper af te vangen.

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2007, 253.

- —
- Gevangen bittervoorns en kleine modderkruipers moeten direct overgezet worden in een geschikte biotoop in hetzelfde watersysteem, maar buiten de invloedssfeer van de verstoring.

Bovenstaande mitigerende maatregelen moeten in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder betrokken werknemers bekend. Werkzaamheden moeten conform dit protocol te worden uitgevoerd. Aangeraden wordt een deskundige² bij het uitvoeren van deze maatregelen te betrekken.

Afwijzing steenuil

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlinders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de steenuil vallen onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type valt echter ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot deze soort.

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen.

² Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

De steenuil is éénmalig in één van knotwilgen langs de zuidrand van deelgebied 1 binnen het plangebied aangetroffen. Er wordt verwacht dat de soort daadwerkelijk tot broeden komt in het gebied, gezien de geschiktheid van de bomen als nestplaats en de omgeving als foerageergebied. Waar de broedplaats zich precies bevindt is echter niet duidelijk. Dit is bij de steenuil moeilijk te bepalen. Door de voorgenomen ontwikkelingen zal verstoring van een mogelijke broedlocatie en de aantasting van het foerageergebied plaatsvinden. Foerageergebieden zijn enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Van het vermoedelijke territorium van de steenuil verdwijnt 30 %. De rest wordt niet aangetast. Er blijft 70 % van het vermoedelijke territorium over. Daarnaast stelt u de volgende, in fasen en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van steenuilen uit te voeren, maatregelen voor om de functionaliteit van de mogelijke vaste rust- en verblijfplaats en het foerageergebied te waarborgen:

Fase 1:

- afzetten hakhoutbosje 450 m²; hout ter plaatse verwerkt in rillen
- plaatsen 2 nestkasten aan de randen van het afgezette hakhoutbosje
- aanplanten 20 hoogstamfruitbomen van verschillende soorten en maten
- aanplanten 12 knotwilgslieten langs een slootrand ten noorden van het bosje

Fase 2:

- aanplanten van 10 hoogstamfruitbomen
- aanplanten 150 meter struweelhaag van inheemse soorten
- aanplanten 20 knotwilgen langs de sloot
- afgraven 2 meter oever om deze natuurvriendelijk te maken

Beheer:

- plaatsen afrastering ten westen van struweelhaag
- begrazing hoogstamboomgaard met schapen
- knotten wilgen elke 4 jaar
- snoeien hoogstamboomgaard elke 2 jaar
- bijknippen struweelhaag

Verstorende werkzaamheden zullen buiten de broedperiode van de steenuil (april tot half september) worden uitgevoerd.

Fase één is intussen in zijn geheel uitgevoerd. Van fase twee zijn twintig van de dertig hoogstamfruitbomen intussen aangeplant en zijn 10 van de 12 slieten van de knotwilg ook aangeplant. Dit alles is gebeurd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van steenuilen. Omdat veel maatregelen al zijn uitgevoerd kan geconcludeerd worden dat de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 november 2009	FF/75C/2009/0107	5

Als zich in de te behouden knotwilgen al een nestplaats bevindt en deze eventueel door de verstoring wordt verlaten, zijn er alternatieve nestlocaties binnen het territorium beschikbaar. Dat steenuilen gebruik maken van nestkasten is bekend.

Op basis van de beschikbare gegevens wordt met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid verwacht dat de directe omgeving en de aan te leggen mitigatie zal voorzien, dan wel reed voorziet, in voldoende alternatief functioneel territorium voor de steenuilen die mogelijk uit hun vermoedelijke nestplaats verjaagd worden.

Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen, in combinatie met de nog uit te voeren maatregelen en het te voeren beheer, wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil komt niet in het geding, daar er binnen het territorium voldoende alternatieven aanwezig zijn. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Ik wijs u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde memo 'Inrichtingsmaatregelen voor vervangend biotoop steenuil' van 25 februari 2009 en de hierboven genoemde maatregelen ten aanzien van de zorgplicht, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast.

Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Mocht u om bovenstaande redenen een ontheffing nodig hebben voor de steenuil, dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- In belang van de bescherming van flora en fauna.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die bij algemene maatregel van bestuur³ zijn aangewezen en van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In artikel 2, lid 3, onder e en j, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹ worden als andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5⁴, onder c, van de Flora- en faunawet, onder andere aangewezen dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten en de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. In artikel 2, lid 3, onder e, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹ worden ten aanzien van soorten die bij algemene maatregel van bestuur³ zijn aangewezen en van soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn als andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5³, onder c, van de Flora- en faunawet, onder andere aangewezen dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten. U heeft ook ontheffing aangevraagd met het oog op belang j, "uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling". Gelet op een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State⁵ kan dit belang ten aanzien van soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet langer als ontheffingsgrond worden gebruikt. Daarom is uw aanvraag beoordeeld op grond van het belang dwingende redenen van groot openbaar belang.

Instandhouding van de soorten

Rugstreepad

De rugstreepad is ondanks gericht onderzoek niet in het gebied waargenomen. De soort is echter wel uit de directe omgeving bekend. In het verleden zijn wel exemplaren waargenomen in en rondom de bestaande wijk Hofland. Momenteel zijn in het plangebied geschikte voortplantingswateren aanwezig en het is dan ook mogelijk dat de soort hiervan, al dan niet jaarlijks, gebruik maakt. Gezien het voorkomen in de nabije omgeving komt de soort met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid in het plangebied voor. Daarnaast is het mogelijk dat tijdens de werkzaamheden exemplaren uit de nabije omgeving het plangebied binnen zullen trekken. Het plangebied dient als voortplantings- en leefgebied van de rugstreepad te worden beschouwd.

³ Bijlage I bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2007, 253.

⁴ Omdat dit Besluit nog niet is aangepast aan de wijziging van de Flora- en faunawet van 7 april 2006 wordt hier nog over andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5, onderdeel c geschreven, terwijl hiermee lid 6 wordt bedoeld.

⁵ ABRvS, 21 januari 2009, L/N BH0446.

Door de vernietiging van geschikte voortplantingswateren en landhabitat is er tijdelijk minder functioneel leefgebied voor de rugstreeppad aanwezig. De rugstreeppad komt in de omgeving op redelijk wat locaties voor, waardoor de populatie naar alle waarschijnlijkheid robuust genoeg is. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u de volgende maatregelen voor:

- In de periode 1 maart – 1 augustus mogen geen tijdelijke plasjes en dergelijke ontstaan om vestiging te voorkomen.
- Het dempen van sloten wordt bij voorkeur in het najaar (na het voortplantingsseizoen) uitgevoerd.
- Ter compensatie worden nieuwe sloten aangelegd in de directe omgeving, zonder beschoeiing en met flauw aflopend talud. Compensatie kan bijvoorbeeld ook plaatsvinden door aanleggen van een poel aan de zuidkant van het speelterrein.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorwaarden opgenomen. De gunstige staat van instandhouding van de rugstreeppad komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de bovengenoemde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorwaarden.

Bittervoorn en kleine modderkruiper

De bittervoorn en de kleine modderkruiper zijn binnen het plangebied aangetroffen. De kleine modderkruiper is algemeen waargenomen, de bittervoorn slechts éénmaal. Aangezien zeer weinig zoetwatermosselen zijn gevonden in slootschoonsel en bagger op de kant worden de sloten van beperkte waarde voor (voortplanting van) de bittervoorn geacht. Het plangebied dient voor beide soorten als voortplantings- en leefgebied te worden beschouwd. Door de demping van sloten is er tijdelijk minder functioneel leefgebied aanwezig. De bittervoorn en de kleine modderkruiper komen in de omgeving echter betrekkelijk algemeen voor, waardoor de populatie naar alle waarschijnlijkheid robuust genoeg is. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Het dempen van sloten wordt bij voorkeur in het najaar (na het voortplantingsseizoen) uitgevoerd.
- De sloot wordt kort na het droogvallen en leegvissen gedempt.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorwaarden opgenomen. De gunstige staat van instandhouding van de bittervoorn en de kleine modderkruiper komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de bovengenoemde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorwaarden.

Andere bevredigende oplossing en belang van de ingreep

Omdat Hofland-Oost de enige uitbreidingslocatie is die op grond van het streekplan 2005-2015 mogelijk is, is het niet mogelijk de woningbouw elders te situeren. Een alternatieve bouwlocatie is niet aanwezig. Ten aanzien van de werkwijze is geen afweging gemaakt. Inrichting en werkwijze zijn zodanig voorgesteld dat verstoring zoveel mogelijk wordt voorkomen en de gunstige staat van instandhouding blijft gewaarborgd. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Het project betreft de bouw van ongeveer 110 woningen.

Datum 18 november 2009
Kenmerk FF/75C/2009/0107

Vervolgblad
8

Het programmatische hoofddoel is de ontwikkeling van woningen voor diverse woon-
groepen, waarbij met name groepen bediend moeten worden die op dit moment moeilijk
aan een woning kunnen komen. Het betreft minder draagkrachtige starters, tweeverdie-
nende starters en ouderen. Dit zal minimaal 30% van de woningen betreffen. Ook zullen
duurdere woningen gebouwd worden. De groep bewoner die daar in gaat wonen, laat
goedkopere eengezinswoningen achter die aantrekkelijk zijn voor andere potentiële ko-
pers. Uiteindelijk worden door deze doorstroming ook de starters bediend, door het vrij-
komen van relatief goedkope woningen. De woningen zullen duurzaam gebouwd wor-
den. Met de bouw van de woningen wordt tevens uitvoering gegeven aan de Nota Ruim-
te.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de onthef-
fing opgenomen voorwaarden. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2
van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde
dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u
zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van
vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in
het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden
buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen
voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden
kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen
standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is
of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.
Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

De ontheffing en de voorwaarden treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van
deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar
Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den
Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2009/0107 en de
datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.minlnv.nl/loket/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie
over het indienen van een bezwaarschrift.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 november 2009	FF/75C/2009/0107	9

———— DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

P. Kooiman

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwalITEIT

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw N. Kortekaas
namens de gemeente Montfoort, op 12 maart 2009
en de aanvullingen hierop van 3 april 2009, 24 april 2009, 18 mei 2009, 24 september 2009,
28 oktober 2009 en 17 november 2009

gelet op artikel 75, lid 5 en 6, onderdeel c, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Gemeente Montfoort
Adres:	Kasteelplein 5
Postcode en woonplaats:	3417 JG MONTFOORT
Voor het tijdvak van:	18 november 2009 tot en met 31 december 2010

ONTHEFFING

FF/75C/2009/0107

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de rugstreeppad (*Bufo calamita*), bittervoorn (*Rhodeus sericeus*) en de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Bouwrijp maken gronden in de wijk Hofland-Oost", gelegen in gemeente Montfoort. Het plangebied is gelegen aan de zuidkant van Montfoort, in de polder Heeswijk, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Beoordeling beschermde soorten Hofland Oost, Montfoort" van 25 oktober 2007.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de projectomschrijving voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De gemeente Montfoort (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorwaarden

7. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de seizoensactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing wordt verleend. Voor de bittervoorn en de kleine modderkruiper valt de voortplantingsperiode doorgaans binnen de periode maart tot en met augustus. De voortplantingstijd van de rugstreeppad valt globaal in de periode april tot en met augustus. Een deskundige¹ op het gebied van vissen en amfibieën dient echter te bepalen wanneer de verstorende werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.
8. Geschikte voortplantingswateren dienen buiten de voortplantingsperiode van de rugstreeppad (en, indien relevant, van de bittervoorn en de kleine modderkruiper) gedempt te worden. Geschikte landhabitat dient buiten de overwinteringsperiode ongeschikt gemaakt te worden.
9. Indien mogelijk, dient een paddenscherm geplaatst te worden (buiten de kwetsbare perioden).
10. Er dient vervangend voortplantingswater voor de rugstreeppad te worden gerealiseerd. De poel(en) of sloten dienen op een zonnige locatie te worden aangelegd en te worden uitgegraven tot een maximale diepte van 0,5 à 1 meter onder de laagste grondwaterstand. De helling van de poel(en) of sloten dient een verhouding van tussen 1:5 en 1:10 te hebben. Overige randvoorwaarden dienen door een deskundige¹ te worden bepaald.
11. Alle bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd door of onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.
12. Bovenstaande maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.

Overige voorwaarden

13. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.
14. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker twee maanden voor het verstrijken van deze termijn een verlenging aan te vragen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
15. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

¹ Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Den Haag, 18 november 2009

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

P. Kooiman

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601